

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA I
ODRŽIVOG RAZVOJA

KLASA: UP/I-351-03/21-08/36

URBROJ: 517-05-1-2-23-25

Zagreb, 5. lipnja 2023.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, OIB 19370100881, na temelju odredbe članka 89. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) i na temelju odredbe članka 21. stavka 2. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“, broj 61/14 i 3/17), povodom zahtjeva nositelja zahvata ADRIATIC FARMING d.o.o., Nikole Tesle 46, Zadar, OIB 13181248642, za procjenu utjecaja na okoliš uzgajališta kalifornijske pastrve na četiri lokacije u Velebitskom kanalu, Ličko-senjska županija, donosi

N A C R T R J E Š E N J A

- I. Namjeravani zahvat – uzgajališta kalifornijske pastrve na četiri lokacije u Velebitskom kanalu, Ličko-senjska županija, nositelja zahvata ADRIATIC FARMING d.o.o. iz Zadra, temeljem Studije o utjecaju na okoliš koju je izradio u srpnju 2021. godine, a dopunjena u prosincu 2021., svibnju 2022. i svibnju 2023. godine ovlaštenik Institut Ruđer Bošković iz Zagreba – prihvatljiv je za okoliš uz primjenu zakonom propisanih i ovim Rješenjem utvrđenih mjera zaštite okoliša (A) i programa praćenja stanja okoliša (B).**

A. PRIJEDLOG MJERA ZAŠTITE OKOLIŠA

A.1. Opća mjera zaštite

1. U okviru Glavnog projekta izraditi elaborat u kojem će biti prikazan način na koji su u Glavni projekt ugrađene mjere zaštite okoliša i program praćenja stanja okoliša iz ovoga Rješenja. Elaborat mora izraditi pravna osoba koja ima suglasnost za obavljanje odgovarajućih stručnih poslova zaštite okoliša u suradnji s projektantom.

A.2. Mjere zaštite tijekom postavljanja uzgojnih instalacija (kaveza)

1. Radove postavljanja uzgojnih instalacija (kaveza) prijaviti Lučkoj kapetaniji koja će odrediti primjereni način označavanja radova (svjetla i/ili oznake) s ciljem uspostave sigurne plovidbe.
2. Prilikom podvodnih radova obilježiti područje ostavljanjem plutače u sredini područja ronjenja.
3. Sidra i blokove za sidrenje postavljati na način da se spriječi povlačenje po morskom dnu.
4. Nakon završetka radova, a prije izdavanja uporabne dozvole, dostaviti Hrvatskom hidrografskom institutu elaborat izведенog stanja.

A.3. Mjere zaštite tijekom korištenja

1. Otpadna životinjska tkiva privremeno skladištitи u hladnjači, a zatim predati ovlaštenom sakupljaču.
2. Opasan otpad odvojeno prikupljati i skladištitи u posebnim spremnicima, a zatim ga predati ovlaštenom sakupljaču.
3. Ambalažni i komunalni otpad odvojeno prikupljati u spremnike, a zatim predati ovlaštenom sakupljaču.
4. Uklanjati obraštaj na uzgojnim instalacijama u zoni intenzivnog prihvata.
5. Nije dozvoljena upotreba protuobraštajnih sredstava na uzgojnim instalacijama.
6. Ptice koje se okupljaju na području uzgajališta ne tjerati metodama koje ih mogu ozlijediti ili ubiti.
7. Sredstva za liječenje riba koristiti isključivo uz dopuštenje ovlaštenog veterinara.
8. Svakodnevno pregledavati kaveze i mreže radi prevencije bijega ribe iz uzgojnih kaveza, a odbjeglu ribu vraćati mrežama u kaveze.

A.4. Mjere zaštite u slučaju nekontroliranih dogadaja

1. U slučaju izljevanja goriva ili ulja u more poduzeti odgovarajuće mjere odnosno postupati u skladu s Planom intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora.
2. U slučaju otkidanja konstrukcijskih dijelova i/ili opreme uzgajališta, obavijestiti nadležnu lučku kapetaniju.
3. U slučaju iznenadnog smanjenja koncentracije otopljenog kisika u površinskom sloju morske vode (ispod 75%), neuobičajenog ponašanja riba ili pojave bolesti riba, odmah prekinuti hranjenje i poduzeti odgovarajuće mjere s ciljem otklanjanja uzroka.
4. U slučaju pojave masovnog ugibanja ribe, uginule ribe odmah sakupiti i utvrditi uzrok uginuća. S uginulom ribom, ovisno o kategoriji otpada, postupiti sukladno propisima.
5. Voditi evidenciju o bijegu ribe iz kaveza i izvještavati nadležne institucije o bijegu. U slučaju bijega značajnih količina ribe iz kaveza, odmah obavijestiti nadležno ministarstvo i ministarstvo nadležno za zaštitu prirode, te započeti aktivnosti ribolova s ciljem uklanjanja ribe iz akvatorija.
6. Izraditi plan premještanja kaveza u slučaju izvanrednih situacija otkidanja kaveza.
7. Ako se praćenjem stanja okoliša (monitoringom) nađe značajno veći utjecaj nego je predviđeno, odrediti smanjenje kapaciteta uzgajališta.

A.5. Mjera zaštite nakon prestanka rada uzgajališta

1. Nakon prestanka rada uzgajališta ukloniti sve podmorske i nadmorske dijelove uzgajališta. Ako se ne mogu upotrijebiti za neko drugo uzgajalište, dijelove uzgajališta predati ovlaštenom sakupljaču.

B. PROGRAM PRAĆENJA STANJA OKOLIŠA

Programom praćenja stanja okoliša obuhvatiti sljedeće pokazatelje (Tablica 1.) na zadanim lokacijama (Prilog 1.):

- Jednom godišnje, u vremenskom razdoblju od srpnja do listopada, mjeriti sljedeće parametre vodenog stupca: koncentracije hranjivih soli (amonijak, nitrite, nitrati, fosfate i silikate) na dubinama od 1 m, 20 m i 45 m (100 m sjeverozapadno i 100 m jugoistočno od zadnjih kaveza. Mjeriti gustoću populacija fitoplanktona (Utermöhl) na dubinama 0, 5, 10, 20 i 40 m 100 m sjeverozapadno i 100 m jugoistočno od zadnjih kaveza.

- Jednom godišnje, u vremenskom razdoblju od srpnja do listopada, mjeriti sljedeće parametre sedimenta: redoks potencijal, ukupni organski ugljik, organski dušik, ukupni fosfor i bakar. Redoks potencijal izmjeriti u prvih 10 cm sedimenta svaki centimetar, dok ostale navedene parametre izmjeriti u uzorcima površinskog (prvih 5 cm) sedimenta. Uzorke sedimenta za sva navedena mjerjenja prikupiti na sljedeći način: jedan uzorak u sredini užgajališta što se računa od ruba kaveza, te tri uzorka u zoni od 100 m do 1 000 m od zadnjih kaveza na sličnoj dubini i dnu kao što je ispod kaveza (ISO 12878:2012 for benthic sampling methodology) paralelno s obalom u pravcu SZ i JI (Tablica 2).
- Analizu bentoskih zajednica prema obali napraviti jedanput godišnje.
- Vertikalni profil koncentracije i zasićenja otopljenog kisika mjeriti u jutarnjim satima (oko 8 h).
- Mjeriti prozirnosti Secchijevom pločom.
- Pratiti živi svijet, u prvom redu neuobičajeno ponašanje riba.
- Provjeravati morski okoliš na prisustvo kalifornijske pstravre.

Tablica 1 Program praćenja za užgajališta V1, V2, V3 i V4

Pokazatelj	Učestalost	
STUPAC MORSKE VODE		Broj postaja
Miris	Svakodnevno	-
Vidljive plivajuće tvari	Svakodnevno	-
Temperatura	jednom tjedno	1
Kisik	jednom tjedno	1
Salinitet	jednom tjedno	1
Prozirnost	jednom mjesečno	1
Koncentracija hranjivih soli (amonijak, nitriti, nitrati, fosfati i silikati)	jednom godišnje (srpanj-listopad)	2
Fitoplankton	jednom godišnje (srpanj-listopad)	2
SEDIMENT		
Redoks potencijal	jednom godišnje (srpanj-listopad)	7
Koncentracija ukupnog organskog ugljika	jednom godišnje (srpanj-listopad)	7
Koncentracija ukupnog organskog dušika	jednom godišnje (srpanj-listopad)	7
Koncentracija ukupnog fosfora	jednom godišnje (srpanj-listopad)	7
Koncentracija ukupnog bakra	jednom godišnje (srpanj-listopad)	7
OSTALO		
Ponašanje riba (stanje, apetit, rast, bolesti),	Svakodnevno	-
Pregled pobjegle ribe van kaveza	Svakodnevno	-
Bentoske zajednice	jednom godišnje (srpanj-listopad)	1
Nakupljanje služavih agregata na mrežnim tegovima	jednom tjedno	-

Tablica 2 Koordinate postaja uzorkovanja sedimenta u HTRS96_Croatia_TM formatu

V1	V1-1	V1-2	V1-3	V1-4	V1-5	V1-6	V1-7
X	371908,7792	371990,1913	371995,1394	372004,4527	372055,7954	372112,9455	372007,9587
Y	4959693,821	4959001,422	4958834,749	4958664,542	4958098,295	4957653,794	4958374,943
V2	V2-1	V2-2	V2-3	V2-4	V2-5	V2-6	v2-7
X	377019,6413	376873,8033	376720,8273	376260,2632	377126,7536	377084,4202	377190,2537
Y	4944426,608	4944545,542	4944682,689	4945089,116	4943786,268	4944124,935	4943458,184
V3	V3-1	V3-2	V3-3	V3-4	V3-5	V3-6	V3-7
X	389551,1629	389463,1094	389348,8092	388980,5084	389761,4885	389642,9549	389913,8888
Y	4929121,663	4929268,983	4929425,193	4929938,698	4928551,83	4928852,397	4928162,363
V4	V4-1	V4-2	V4-3	V4-4	V4-5	V4-6	V4-7
X	393168,1582	393044,043	392900,5327	392426,7969	393584,6236	393351,7548	393830,0799
Y	4924758,993	4924883,358	4925007,714	4925407,138	4924244,83	4924519,657	4923976,297

- II.** **Nositelj zahvata ADRIATIC FARMING d.o.o., Nikole Tesle 46, Zadar, dužan je osigurati provedbu mjera zaštite okoliša i programa praćenja stanja okoliša kako je to određeno ovim rješenjem.**
- III.** Rezultate praćenja stanja okoliša nositelj zahvata ADRIATIC FARMING d.o.o., Nikole Tesle 46, Zadar, obvezan je dostavljati Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja na propisani način i u propisanim rokovima sukladno posebnom propisu kojim je uređena dostava podataka u informacijski sustav.
- IV.** Nositelj zahvata ADRIATIC FARMING d.o.o., Nikole Tesle 46, Zadar, podmiruje sve troškove u postupku procjene utjecaja na okoliš zahvata iz točke I. izreke ovog rješenja. O troškovima ovog postupka odlučit će se posebnim rješenjem koje prileži u spisu predmeta.
- V.** Ovo rješenje prestaje važiti ako u roku od dvije godine od dana izvršnosti rješenja nositelj zahvata ADRIATIC FARMING d.o.o., Nikole Tesle 46, Zadar, ne podnese zahtjev za izdavanje lokacijske dozvole odnosno drugog akta sukladno posebnom zakonu. Važenje ovog rješenja, na zahtjev nositelja zahvata ADRIATIC FARMING d.o.o., Nikole Tesle 46, Zadar, može se jednom produžiti na još dvije godine, uz uvjet da se nisu promijenili uvjeti utvrđeni ovim rješenjem.
- VI.** Ovo rješenje objavljuje se na internetskim stranicama Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja.
- VII.** Sastavni dio ovog Rješenja su sljedeći grafički prilozi:
 - Prilog 1. Kartografski prikaz postaja za praćenje stanja okoliša
 - Prilog 2. Tablice koordinata (u HTRS96_Croatia_TM format) postaja praćenja stanja okoliša

O b r a z l o ž e n j e

Nositelj zahvata ADRIATIC FARMING d.o.o., Nikole Tesle 46, Zadar, podnio je 20. rujna 2021. godine Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja (dalje u tekstu: Ministarstvo) zahtjev za procjenu utjecaja na okoliš uzbunjališta kalifornijske pastrve na četiri lokacije u Velebitskom kanalu, Ličko-senjska županija. U zahtjevu su navedeni svi podaci i priloženi svi dokumenti i dokazi sukladno odredbama članka 80. stavka 2. Zakona o zaštiti

okoliša (dalje u tekstu: Zakon) te članka 8. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (dalje u tekstu: Uredba), kao što su:

- Potvrda Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Uprave za prostorno uređenje i dozvole državnog značaja, Sektora lokacijskih dozvola i investicija o usklađenosti s prostornim planovima (KLASA: UP/I-350-02/22-02/1, URBROJ: 531-06-02-01-01/01-22-2 od 25. siječnja 2022. godine).
- Rješenje Uprave za zaštitu prirode Ministarstva (KLASA: UP/I-612-07/21-60/39, URBROJ: 517-10-2-2-21-2 od 6. srpnja 2021. godine) da je planirani zahvat ispred uvala Trsina i Tvrduša prihvatljiv za ekološku mrežu, Rješenje Uprave za zaštitu prirode Ministarstva (KLASA: UP/I-612-07/21-60/37, URBROJ: 517-10-2-2-21-2 od 5. srpnja 2021. godine) da je planirani zahvat ispred uvala Bilančevica i Bočarije Vele prihvatljiv za ekološku mrežu, Rješenje Uprave za zaštitu prirode Ministarstva (KLASA: UP/I-612-07/21-60/36, URBROJ: 517-10-2-2-21-2 od 6. srpnja 2021. godine) da je planirani zahvat ispred uvala Črnika Velika i Mala prihvatljiv za ekološku mrežu i Rješenje Uprave za zaštitu prirode Ministarstva (KLASA: UP/I-612-07/21-60/38, URBROJ: 517-10-2-2-21-2 od 6. srpnja 2021. godine) da je planirani zahvat ispred uvala Marasovka i Pečci prihvatljiv za ekološku mrežu.
- Studija o utjecaju na okoliš (dalje u tekstu: Studija), koju je izradio ovlaštenik Institut Ruđer Bošković, Bijenička cesta 54, Zagreb, kojem je Ministarstvo izdalo Rješenje za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša: izrada studija o utjecaju zahvata na okoliš (KLASA: UP/I-351-02/14-08/10; URBROJ: 517-05-1-2-21-10 od 23. prosinca 2021. godine). Studija je izrađena u srpnju 2021., a dopunjena u prosincu 2021., svibnju 2022. i svibnju 2023. godine. Voditelj izrade Studije je dr. sc. Neven Cukrov.

O zahtjevu nositelja zahvata za pokretanjem postupka procjene utjecaja na okoliš, sukladno članku 80. stavku 3. Zakona i članku 8. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 64/08), na internetskim stranicama Ministarstva objavljena je 14. veljače 2022. godine **Informacija o zahtjevu** za procjenu utjecaja na okoliš užgajališta kalifornijske pastrve na četiri lokacije u Velebitskom kanalu, Ličko-senjska županija (KLASA: UP/I-351-03/21-08/36; URBROJ: 517-05-1-22-5 od 10. veljače 2022. godine).

Odluka o imenovanju savjetodavnog stručnog povjerenstva u postupku procjene utjecaja na okoliš (dalje u tekstu: Povjerenstvo) donesena je temeljem članka 87. stavaka 1., 4. i 5. Zakona, 24. veljače 2022. godine (KLASA: UP/I-351-03/21-08/36; URBROJ: 517-05-1-2-22-6) te Odluka o izmjeni odluke 3. lipnja 2022. godine (KLASA: UP/I-351-03/21-08/36; URBROJ: 517-05-1-2-22-13).

Povjerenstvo je održalo tri sjednice. Na **prvoj sjednici** održanoj **31. ožujka 2022. godine** putem video konferencije, Povjerenstvo je nakon rasprave procijenilo da je Studija cjelovita i stručno utemeljena, ali zahtjeva određene dopune sukladno primjedbama članova Povjerenstva. Na **drugoj sjednici** održanoj **18. svibnja 2022. godine** putem video konferencije Povjerenstvo je prihvatio dopunu Studije te predložilo upućivanje Studije na javnu raspravu.

Ministarstvo je 20. lipnja 2022. godine donijelo Odluku o upućivanju Studije na javnu raspravu (KLASA: UP/I-351-03/21-08/36; URBROJ: 517-05-1-2-22-15), a zamolbom za pravnu pomoć (KLASA: UP/I-351-03/21-08/36; URBROJ: 517-05-1-2-22-16 od 20. lipnja 2022. godine) povjerilo je koordinaciju (osiguranje i provedbu) javne rasprave Upravnom odjelu za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Ličko-senjske županije. **Javna rasprava** provedena je u skladu s člankom 162. stavka 2. Zakona u razdoblju **od 13. srpnja do 11. kolovoza 2022. godine** u službenim prostorijama Općine

Karlobag, Trg dr. Franje Tuđmana 2, Karlobag, i službenim prostorijama Grada Senja, Obala dr. Franje Tuđmana 2, Senj, radnim danom u vremenu od 9,00 do 14,00 sati. Obavijest o javnoj raspravi objavljena je u dnevnim novinama „24 sata“, na oglasnim pločama i internetskim stranicama Ličko-senjske županije, Grada Senja i Općine Karlobag te na internetskim stranicama Ministarstva. Također na internetskim stranicama Ministarstva objavljena je cijelovita Studija. U okviru javne rasprave, **27. srpnja 2022. godine** održana su **javna izlaganja** o predmetnoj Studiji, u općinskoj vijećnici Općine Karlobag, Obala Dr. Franje Tuđmana 2, Karlobag, s početkom u 9,00 sati i istog dana u prostoru Pučkog otvorenog učilišta Milutina Cihlara Nehajeva, Ulica Juriše Orlovića 2, Senj, s početkom u 13,00 sati.

Prema Izvješću o provedenoj javnoj raspravi Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Ličko-senjske županije (KLASA: 351-02/22-01/21; URBROJ: 2125-06-22-16 od 24. kolovoza 2022. godine), tijekom javne rasprave u knjigama primjedbi izloženim na mjestima javnog uvida nisu upisana mišljenja/primjedbe i/ili prijedlozi javnosti, dok su, u roku za dostavu mišljenja/prijedloga/primjedbi, na adresu Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Ličko-senjske županije zaprimljene primjedbe Grada Paga, Grada Novalje, društva Vodovod d.o.o. iz Senja, društva Komunalije d.o.o. iz Novalje, Mjesnog odbora Prizna i Vodnogospodarskog odjela za slivove sjevernog Jadrana Hrvatskih voda.

Primjedbe se, u bitnom, odnose na ne uzimanje u obzir vodocrpilišta Bačvica prilikom razmatranja utjecaja uzgajališta, utvrđivanje osjetljivosti područja zahvata prema Odluci o određivanju osjetljivih područja, netočne koordinate uzgajališta, nedovoljno opisanu hranilicu, moguće onečišćenje Paškog kanala, Paških Vrata, Paškog zaljeva, uvale Stara Novalja i Uvale Svetojan, Uvale Velika i Mala Črnika tijekom rada uzgajališta, opasnost od udara bure i većeg dosegaa onečišćenja, neodgovarajuće razmotreno skladištenje otpada, neusklađenost s Prostornim planom uređenja Grada Senja, nenevodenje mjesta Bočak, Lomivrat i Bačvica uz uvale Bilanečevica i Boćarije Vele, utjecaj kalifornijske pastrve na populacije autohtonih ribljih vrsta, utjecaj klimatskih promjena na zahvat i utjecaj zahvata na razvoj elitnog turizma.

Povjerenstvo je na **trećoj sjednici** održanoj **23. veljače 2023. godine** u Zagrebu razmotrilo Izvješće o provedenoj javnoj raspravi te očitovanja nositelja zahvata na zaprimljene primjedbe, mišljenja i prijedloge javnosti i zainteresirane javnosti. Odgovori na primjedbe s javne rasprave, koje je Povjerenstvo razmotrilo, u bitnom su sljedeći:

Primjedbe koje se odnose na potrebu razmatranja utjecaja uzgajališta na vodocrpilište Bačvice su prihvaćene i Studija je u skladu s njima dopunjena na način da je navedeno da neće biti utjecaja uzgajališta na vodocrpilište, što je potvrdila tvrtka GEO-5 d.o.o iz Rovinja, izrađivač Elaborata zone sanitарне zaštite vodozahvata – Izvorišta Bačvice, u svojoj izjavi: „Priljevna zona izvorišta Bačvice obuhvaća izrazito okršene karbonatne stijene Velebita što je uvjetovano površinskom karstifikacijom kao i tektonikom koja je obilježena raversnim rasijedanjem Velebitskog masiva. U vrijeme značajnih oborinskih pritjecanja i pripovršinskog toka kroz okršene vapnence s Velebita na morskoj obali pojavljuju se priobalni izvori, a u Velebitskom kanalu na dubini mora do 50 m javlja se niz vrulja. More je tim vodama barijera te se u okršenoj stijenskoj masi javlja zona miješanja slatke i slane vode. Bočate vode kao tampon zona sprječavaju moru dublje prodiranje prema izvorištu Bačvice, te je ono zaštićeno od negativnog utjecaja jače zaslajnjene vode i eventualnih drugih zagađivača iz mora.“ Također, dosadašnja iskustva s uzgajališta u neposrednoj blizini crpilišta pokazuju da nikad do sada nije bilo utjecaja na vodocrpilište.

Primjedbe koje se odnose na netočnost koordinata uzgajališta su prihvaćene i koordinate su ispravljene.

Primjedbe koje se odnose na opis hranilice su prihvaćene te su navedene dimenzije hranilice, a u prilog Studiji su priloženi tehnički detalji.

Primjedbe koje se odnose na mogućnost onečišćenja Paškog kanala tijekom rada uzgajališta nisu prihvaćene uz objašnjenje da onečišćenja svih navedenih lokacija neće biti jer se nalaze daleko izvan dosega utjecaja užgajališta i da morska voda Velebitskog kanala razrjeđuje onečišćenja pristigla iz lokalnih izvora, a tako će ostati i ubuduće.

Primjedbe koje se odnose na opasnost od udara bure i većeg dosega onečišćenja nisu prihvaćena jer su u Studiji razmotreni slučajevi najvećeg dosega, dok bura uzrokuje veće valove i doseg onečišćenja je kraći.

Primjedba koja se odnosi na neodgovarajuće skladištenje otpada nije prihvaćena jer na lokaciji nije planirano skladištenje otpada, već prikupljanje otpada selektirano prema vrstama, privremeno skladištenje u odgovarajućim spremnicima i predavanje ovlaštenim osobama za zbrinjavanje otpada u posjed te da je užgajivač zadužen za skupljanje otpada koji slučajno dospije u more.

Primjedba da nisu navedena mjesta Bočak, Lomivrat i Bačvica uz uvale Bilančevica i Boćarije Vele je prihvaćena te su u Studiji na str.127 navedena mjesta Bočak, Lomivrat i Bačvica i njihove udaljenosti od najbližeg užgajališta.

Primjedbe koje se odnose na to da zahvat nije u skladu s Prostornim planom uređenja Grada Senja nisu prihvaćene jer se lokacije V1 – Uvala Tvrduša i V2 – Boćarije Vele na području grada Senja nalaze na udaljenosti oko 320 m od obalne crte, odnosno izvan granice ZOP-a, na udaljenosti većoj od 1 000 m od zona izgradnje na kopnu, a minimalna dubina mora na planiranim lokacijama veća je od 30 m. Sukladno navedenome, planirani zahvat na lokacijama V1 i V2 u skladu je s Prostornim planom uređenja Grada Senja. Također, naselja Bočak, Lomivrat i Bačvica su na udaljenosti većoj od 1 000 m od planiranih užgajališta tako da ne predstavljaju prepreku njihovom uspostavljanju i navedene lokacije užgajališta su dovoljno udaljene od svih turističkih sadržaja i prema važećoj prostorno-planskoj dokumentaciji na širem području zahvata ne planira se razvoj novih turističkih sadržaja.

Primjedba koja se odnosi na utjecaj bolesti kalifornijske pastrve na populacije autohtonih ribljih vrsta nije prihvaćena jer se bolesti ribe u uzgoju kontroliraju.

Primjedba da nije točno utvrđena osjetljivost područja zahvata prema Odluci o određivanju osjetljivih područja nije prihvaćena jer sukladno Odluci o određivanju osjetljivih područja („Narodne novine“, broj 79/22) na jadranskom vodnom području sva područja određena kao eutrofna, područja namijenjena zahvaćanju vode za ljudsku potrošnju i zaštićena područja prirode čine osjetljivo područje, a predmetna užgajališta se ne nalaze ni na jednom od tih područja i stoga ne čine osjetljivo područje.

Primjedba koja se odnosi da nije razmotren utjecaj zahvata na mogućnost razvoja elitnog turizma nije prihvaćena jer se prema važećoj prostorno-planskoj dokumentaciji na širem području kopnenog dijela predmetnih lokacija užgajališta ne planira razvoj novih građevinskih područja naselja ili turističkih sadržaja te se ne očekuje negativan utjecaj planiranih užgajališta na turističke djelatnosti tih područja.

Primjedba koja se odnosi na utjecaj klimatskih promjena na zahvat nije prihvaćena jer je procjena izvršena sukladno dokumentu Europske komisije „Neformalni dokument – Smjernice za voditelje projekata: Kako povećati otpornost ranjivih ulaganja na klimatske promjene“.

Slijedom svega razmotrenog, Povjerenstvo je u skladu s člancima 14. i 16. Uredbe donijelo Mišljenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš, kojim je ocijenilo predmetni zahvat prihvatljivim za okoliš te predložilo mjere zaštite okoliša i program praćenja stanja okoliša.

Prihvatljivost zahvata obrazložena je na sljedeći način: Planirani zahvat se nalazi unutar obuhvata Prostornog plana Ličko-senjske županije („Županijski glasnik“ broj 16/02, 17/02, 19/02, 24/02, 3/05, 2/06, 15/06, 19/07, 13/10, 22/10, 19/11, 4/15, 7/15, 6/16, 15/16, 5/17 i 8/17), Prostornog plana uređenja Grada Senja („Službeni glasnik Grada Senja“ broj 11/06, 1/12, 6/14, 10/14 i 15/18) i Prostornog plana uređenja Općine Karlobag („Županijski

glasnik Ličko-senjske županije”, broj 3/08 i 12/10), a odnosi se na uzgoj kalifornijske pastrve u Velebitskom kanalu na četiri lokacije koje su udaljene više od 1 000 m od zona izgradnje na kopnu i gdje je minimalna dubina mora veća od 30 m. Prema Pravilniku o kriterijima za utvrđivanje područja za akvakulturu na pomorskom dobru („Narodne novine“, broj 106/18) lokacije ispunjavaju kriterije pogodnosti lokacija za kavezni uzgoj bijele ribe: valovi – dobro, dubina - loše, kisik – dobro, temperatura – dobro, salinitet – dobro, struktura i sastav sedimenta – loše, Trofički status – dobro, bentos – dobro, predatori – dobro. Lokacija V1 se nalazi na koordinatama X372128,483246 Y4958638,08231 ispred uvala Trsina i Tvrduša, lokacija V2 na koordinatama X377105,45811 Y4944466,95084 ispred uvala Bilančevica i Bočarije Vele, lokacija V3 na koordinatama X389645,802981 Y4929146,2983 ispred uvala Velika i Mala Črnika i lokacija V4 na koordinatama X393265,740238 Y4924819,65947 ispred uvala Marasovka i Pećci. Zona zahvata uzgajališta na lokacijama V1 i V2 je veličine 150 x 300 m, dok je na lokacijama V3 i V4 270 x 600 m i sastoji se od dva polja dimenzija 110 x 600 m na razmaku od 50 m. Sva uzgajališta su na udaljenosti većoj od 300 m od obalne linije. Na lokacijama V1 i V2 planirana je komercijalna proizvodnja visoko kvalitetne kalifornijske pastrve (*Oncorhynchus mykiss*) u količini od 700 t godišnje, dok je na lokacijama V3 i V4 planirana proizvodnja 3500 t godišnje. Trajanje jednog uzgojnog ciklusa iznosi 1,5 godina, a prosječna prodajna masa ribe iznosi 3,2 kg. Najveći dio ribe će se prodati u prvoj godini uzgojnog ciklusa, dok će manji dio ribe biti prodan nakon toga vremena. Takav uzgojni ciklus ribe podrazumijeva preklapanje maksimalno dvije nasadne generacije i popunjenošću uzgojnih kapaciteta tijekom većeg dijela godine. Kalifornijska pastrva kontroliranog porijekla veličine oko 100 g nasadiće se u more tijekom prosinca u ukupnoj količini od 245 000 komada (V1 i V2) te 1 225 000 komada (V3 i V4). Primjenit će se najsuvremenija tehnologija uzgoja u kružnim kavezima s potpuno automatiziranim hranidbom i kontrolom.

Inženjersko-geološke karakteristike morskog dna na lokacijama predviđenima za uzgajališta, odnosno mogućnosti sidrenja kaveza na lokaciji su povoljne te će betonski blok ili u povoljnijem slučaju sidro-plug značajno utonuti u sediment te time i otežati njihovo pomicanje zbog tangencijalnih potisaka. Sadržaj organskog ugljika i ukupnog dušika u sedimentu na mjernim lokacijama je u rasponu vrijednosti koje su određene za sediment priobalnog područja Srednjeg Jadran. Sve izmjerene koncentracije metala u vodi su znatno niže od prosječnih godišnjih koncentracija (PGK) i maksimalnih godišnjih koncentracija (MGK) propisanih Uredbom o standardu kakvoće voda („Narodne novine“, broj 96/19). Izmjerene morske struje su prihvatljive za predmetni zahvat. Uzgojne instalacije čine biološki inertni materijali i stoga se prilikom njihovog postavljanja ne očekuje negativan utjecaj na more, odnosno na kakvoću mora i morske organizme. Tijekom postavljanja, ali i kasnije tijekom uzgoja, uzgojne instalacije se ne premazuju protuobraštajnim sredstvima. Uzgajališta ne utječu na hidromorfološke značajke vodnog tijela, dok je emisija nepojedene hrane u vodenim stupcima mala i stoga je procijenjeno da će svu hranu pojesti slobodni organizmi prije nego što stigne na dno ili neposredno nakon toga, odnosno utjecaj na produktivnost viših trofičkih nivoa u moru je pozitivan. Negativan utjecaj na vodenim stupcima postoji, ali je on vrlo mali, nije kumulativan i ograničen je na koncesijsko područje te ima oblik neznatno povećanog turbiditeta dijela vodenog stupca od hranilice do dna. Mjerljiv utjecaj od povećanja dotoka fosfora i dušika na uzgajalištima V3 i V4 bit će ograničen na područje do 500 m, u smjeru polarizirane morske struje NW-SE paralelno s obalom. Ljeti navedeni utjecaj neće postojati uz površinu, već na dubini od oko 30 m, odnosno ispod termokline, zbog toga što se ljeti ribe nalaze ispod termokline gdje je more hladnije. Mjerljiv utjecaj uzgajališta V1 i V2 od povećane koncentracije organske tvari odnosno ukupnog fosfora, postojat će do 300 m u smjeru polarizirane morske struje uzrokovan plimom i osekom koja je paralelna s obalom. Uz obalu, utjecaj uzgajališta V1, V2, V3 i V4 neće biti mjerljiv. Mjerenja brzine struje pokazuju da je struja nestalna, ali jako polarizirana u smjeru

NW-SE, koji je paralelan s obalom. U slučaju intenzivnog vjetra, površinska struja je okrenuta niz vjetar dok se u dubljem sloju javlja kompenzacijска struja koja je po intenzitetu manja od površinske. Jedinična površina dna u blizini kaveza će svakako trpjeti manji dotok na lokacijama na kojima je dubina veća, a dubina raste od obale prema kanalu, no na tim će lokacijama doseg utjecaja biti ponešto veći. U svakom slučaju, malo je vjerovatna situacija gdje će se utjecaj na dno moći pratiti na udaljenostima većim od 500 m. Na toj udaljenosti ronilac neće moći uočiti promjene na sedimentu, stoga što će procesima bioturbacije, razgradnje i remineralizacije s njegove površine biti uklonjeni tragovi istaloženog feca. Utjecaj na sediment će postojati, no kako je dno na dubini od 60 m i više, i stoga što se izlučevine pastrva uglavnom otapaju u vodenom stupcu pa se hipoksija na dnu ne očekuje, utjecaj će biti prihvativi mali. Nadalje, utjecaj na sediment će biti ograničen unutar koncesijskog područja i u njegovoj neposrednoj blizini. Osim negativnog utjecaja na sediment u smislu akumulacije fosfora, dušikovih spojeva, ugljika i ostalih hranjivih tvari, utjecaj na podržavanje veće biomase pridnenih organizama bit će pozitivan. S obzirom na to da je neznatna mogućnost površinske cvatnje fitoplanktona većih razmjera kao i pojave anoksije u vodenom stupcu ili pri dnu, s tim da će dotok iz uzgajališta povećati prihranu svih trofičkih nivoa u kanalu, očekuje se neznatno povećanje eutrofikacije inače oligotrofnog mora Velebitskog kanala za vrijeme rada sva četiri uzgajališta u Velebitskom kanalu. Izlučevine pastrva u vodenom stupcu potaknut će, između ostalog, i razvoj morskih heterotrofnih bakterija. Stoga će u području utjecaja njihova koncentracija narasti. Kako se koncentracija organske tvari disperzijom razrjeđuje, a bakterije organsku tvar razgrađuju, njihova će koncentracija s udaljenošću od uzgajališta padati, odnosno povećanje se očekuje samo u području povećanih koncentracija izlučevina, najviše do 500 m u smjeru NW-SE. Utjecaj predmetnog zahvata na sanitarnu kakvoću vode uz obalu se ne očekuje zato što koncentracija morskih bakterija neće značajno narasti uz obalu i zato što se mikrobiološki pokazatelji kakvoće mora crijevni enterokoki i Escherichia coli ne nalaze u crijevima kalifornijske pastrve koja će se uzgajati jer će se hraniti ekstrudiranim hranom.

Izvor Baćvica nalazi se na udaljenosti oko 2 km jugoistočno od lokacije V2 i više od 16 km od lokacija V1 i V3. Izvor se povremeno koristi i iako je imao problema sa zaslanjivanjem uslijed hidrogeoloških odnosa u njegovom vodonosniku, bočate vode kao tampon zona sprječavaju moru dublje prodiranje prema izvorištu Baćvice, te je ono zaštićeno od negativnog utjecaja jače zaslanjene vode i eventualnih drugih zagađivača iz mora.

Obalna staništa zajedno s utvrđenim biocenozama na lokacijama su u dobrom stanju, s vrlo malo degradacije uzrokovanе antropogenim utjecajem (sitniji kruti otpad, tragovi sidrenja). Na većini odbačenog krutog otpada naselili su se sesilni morski organizmi. Vidljivost u uvalama je dobra i utvrđen je jaki utjecaj slatke vode koja potječe od podmorskikh vrulja na svim lokacijama. Najvažniji utjecaj na bioraznolikost je utjecaj taloženja organske tvari na promjene u sastavu morskih staništa je vidljiv na morskim livadama vrste Posidonia oceanica i Cymodocea nodosa i drugih morskih cvjetnica. Pregledom područja ispod kaveza utvrđeno je da se zajednica navedenih morskih cvjetnica tamo ne nalazi te je isključen utjecaj na njih. Livade Cymodocea nodosa se povremeno nalaze uz obalu, ali dovoljno daleko od uzgajališta te će utjecaj biti zanemariv. Glavni utjecaj uzgajališta na bentos bit će rezultat unosa organske tvari, podložne procesima razgradnje, na relativno malom području. U početku rada uzgajališta će nakupljanje organske tvari biti veće od mogućnosti prihvata i prerade od strane bentosa i stoga će biomasa organske tvari porasti. Na nataloženoj organskoj tvari mogu se razviti populacije heterotrofnih bakterija roda Beggiatoa čije pahuljaste nakupine smanjuju mogućnost ulaska svježe, kisikom bogate morske vode u sediment. Vitalnost faune će se smanjiti te time povećati nakupljanje organske tvari na površini sedimenta. Za mineralizaciju svježe uginulih organizama troše se dodatne količine kisika te može doći do djelomične zamjene prethodnog sastava bentosa drugim organizmima

koji nisu osjetljivi na ovakvo taloženje organske tvari. Također, ispod uzgajališta mijenja se i sastav meiofaune. Međutim, očekuje se da će stotinjak metara od uzgajališta u sastavu bentosa promjene biti vrlo male.

Lokacije zahvata se ne nalaze unutar zaštićenih područja, a najbliže zaštićeno područje je Park prirode Velebit na udaljenosti oko 400 m. S obzirom na obilježja zahvata i udaljenost od zaštićenog područja, neće biti utjecaja na njega.

Najveći doprinos emisiji stakleničkih plinova proizlazi iz prometa odnosno sagorijevanja goriva. Za potrebe rada uzgajališta koristit će se motorna plovila te se očekuje nastanak i emisija ispušnih plinova. S obzirom na povremenu i vremensku ograničenost korištenja motornih vozila, emisija ispušnih plinova je zanemariva i stoga se ne očekuje utjecaj na povećanje stakleničkih plinova i na klimatske promjene. Analizom ranjivosti nije utvrđena visoka ranjivost zahvata ni za jedan klimatski faktor za sadašnje i buduće stanje, odnosno ne očekuje se negativan utjecaj klimatskih promjena na zahvat.

Prostorna obilježja ovog prostora su prirodna staništa u kojima dominira kamenjar s autohtonom vegetacijom na velebitskoj padini, odnosno kamenjar gotovo bez vegetacije na otocima Rabu i Pagu. U manjoj mjeri prisutni su antropogeni elementi, a najuočljiviji je linjski element jadranske magistrale koja se proteže duž priobalnog dijela Velebita. Planirane uzgojne instalacije predstavljaju novi antropogeni element u prostoru. S obzirom na to da uzgojne instalacije predstavljaju plošni element odnosno prozračnu konstrukciju na morskoj plohi, neće značajno dolaziti do izražaja i bit će vidljive s relativno malih udaljenosti. Iako će donijeti novi antropogeni element ovom gotovo prirodnom području, ne očekuju se značajne izmjene u doživljaju prostora, odnosno ne očekuje se značajan negativan utjecaj na krajobraz.

Uzgajališta će biti smještena u Velebitskom kanalu, izvan granice zaštićenog obalnog pojasa, na udaljenosti oko 320 m od obalne crte, i izvan granica utjecaja akvakultura na naselja. Uspostava uzgajališta neće utjecati na kakvoću mora uz obalu koja se može koristiti kao plaža. Također, prema važećoj prostorno-planskoj dokumentaciji, na širem području kopnenog dijela predmetnih lokacija uzgajališta ne planira se razvoj novih građevinskih područja naselja ili turističkih sadržaja te se ne očekuje negativan utjecaj planiranih uzgajališta na stanovništvo ili turističke djelatnosti tih područja.

Izvor buke tijekom postavljanja i rada uzgajališta je rad brodskih motora i motornih cestovnih vozila koja dopremaju opremu i hranu te odvoze izlovljenu ribu. Brodski motori su male snage i zvučno izolirani tako da je razina buke u propisanim granicama. Budući da je buka od uzgajališta malog intenziteta i povremena, ocijenjeno je da je utjecaj zanemariv.

Otpad će se skupljati odvojeno po vrstama, skladištiti u primarnim spremnicima za skladištenje otpada i predavati ovlaštenim osobama. Pravilnim rukovanjem, pravilnim skladištenjem i odvoženjem otpada u procesu proizvodnje te pridržavanjem predloženih mjera ne očekuje se negativan utjecaj na okoliš.

Lokacije uzgajališta nalaze se izvan međunarodnih i unutarnjih plovnih putova. Iako se uzgajališta nalaze izvan plovnih putova, postavljeni kavezi predstavljaju prepreku plovilima, a ovaj utjecaj će ovisiti o sezoni, vremenskim prilikama i vrsti plovila. Kako bi se osigurala sigurnost plovidbe, postavit će se sustav svjetlosnog označavanja, a lokacije uzgajališta će se oglasiti i unijeti u pomorske karte i ostale pomorske publikacije. Stoga se očekuje da planirana uzgajališta neće ugrožavati sigurnost pomorskog prometa.

*Sve četiri lokacije su značajno udaljene jedna od druge i zbog toga je njihov međusobni utjecaj zanemariv. Najbliže su smještena polja V3 i V4 koja su udaljena 6 km, dok je najveća udaljenost između lokacija V2 i V3 koja prelazi 20 km. Najbliže postojeće uzgajalište se nalazi u Lukovom Šugarju i ono je 2,5 km udaljeno od lokacije V4. Uzgajalište Jablanac nalazi se nešto više od 7 km udaljeno od lokacija V1 i V2. S obzirom na konfiguraciju Velebitskog kanala i način uzgoja ribe, ne očekuje se značajan **kumulativan utjecaj** uzgajališta.*

*Moguće je da se tijekom rada uzgajališta, uslijed jakog vjetra, otkine dio kaveza. Kavezi će plutati i mogu predstavljati opasnost za pomorski promet. Međutim, kako su velikog promjera, vidljivi su na moru i sudar plovila je manje vjerljiv. Veća mogućnost je nasukavanje kaveza na obalu i oslobođenja riba iz kaveza i zaplitanja mreža za dno ili obalu. Bez obzira na količinu, zbog načina hranidbe u jatu, u zbijenom prostoru s intenzivnim hranjenjem, vjerljivo će se ribe i dalje zadržati oko kaveza najmanje mjesec dana. Najčešće se onda upotrijebi velike mreže s kojima se zapaše odbjegla riba te ponovno vrati nazad u prethodno pripremljene kaveze. Ovo se do sada pokazalo uspješnom tehnikom koja je izrazito isplativa te umanjuje utjecaj ove vrste rizika. Osim materijalne štete za vlasnika uzgajališta, značajan utjecaj na okoliš u slučaju ovakvog događaja se ne očekuje. Vjerljivost nastanka ove situacije je vrlo mala s obzirom na pravilno dimenzioniranje i korištenje opreme koja onemogućava pučanje i otkidanje uzgajališta. Uginuće većeg broja riba u kratkom vremenskom razdoblju uslijed izbijanja bolesti može utjecati na okolno more. U tom slučaju uginulu ribu će se odmah sakupiti i ukloniti sukladno Zakonu o veterinarstvu („Narodne novine“, broj 82/13, 148/13 i 115/18, 52/21, 83/22 i 152/22). Ako bi i došlo do **nekontroliranih događaja**, korištenjem interventnih mjera i propisanih procedura, negativni učinci mogu se značajno umanjiti te se ne očekuje značajan utjecaj.*

Kod **određivanja mjera (A)**, što ih nositelj zahvata mora poduzimati, Ministarstvo se pridržavalo i načela predostrožnosti navedenih u članku 10. Zakona, koji nalaže da se razmotre i primjene mjere koje doprinose smanjivanju onečišćenja okoliša utvrđene propisima i odgovarajućim aktom.

Opća mјera zaštite propisana je u skladu s člankom 69. stavkom 2. točkom 8. Zakona o gradnji („Narodne novine“, broj 153/13, 20/17, 39/19 i 125/19) te člankom 40. stavkom 2. i člankom 89.a Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18).

Mjere zaštite okoliša tijekom postavljanja uzgojnih instalacija (kaveza) proizlaze iz odredbi Pomorskog zakonika („Narodne novine“, broj 181/04, 76/07, 146/08, 61/11, 56/13, 26/15 i 17/19), Pravilnika o obavljanju podvodnih aktivnosti („Narodne novine“, broj 47/99, 23/03, 52/03, 58/03, 96/10), Zakona o zaštiti okoliša, Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13, 15/18, 14/19, 127/19) i Zakona o hidrografskoj djelatnosti („Narodne novine“, broj 68/98, 110/98, 163/03, 71/14).

Mjere zaštite okoliša tijekom korištenja zahvata proizlaze iz Zakona o veterinarstvu („Narodne novine“, broj 82/13, 148/13 i 115/18, 52/21, 83/22 i 152/22), Zakona o gospodarenju otpadom („Narodne novine“, broj 84/21) i Zakona o zaštiti prirode.

Mjere zaštite okoliša u slučaju nekontroliranih događaja proizlaze iz Zakona o zaštiti okoliša, Pomorskog zakonika, Uredbe o standardu kakvoće voda („Narodne novine“, broj 96/19), Zakona o veterinarstvu i Zakona o akvakulturi („Narodne novine“, broj 130/17, 111/18 i 144/20).

Mjera zaštite nakon prestanka rada uzgajališta u skladu je sa Zakonom o zaštiti okoliša, Zakonom o zaštiti prirode i Zakonom o gospodarenju otpadom.

Program praćenja stanja okoliša

Program praćenja stanja okoliša propisan je u skladu sa znanstvenim spoznajama.

Obveza nositelja zahvata pod točkom II. izreke ovog Rješenja proizlazi iz odredbe članka 10. stavka 3. Zakona o zaštiti okoliša, kojim je utvrđeno da se radi izbjegavanja rizika i opasnosti po okoliš pri planiranju i izvođenju zahvata moraju primjenjivati utvrđene mjere zaštite okoliša i program praćenja stanja okoliša.

Točka III. izreke ovog Rješenja utemeljena je na odredbama članka 142. stavka 2. Zakona.

Prema odredbi članka 85. stavka 5. Zakona nositelj zahvata podmiruje sve troškove u postupku procjene utjecaja zahvata na okoliš (točka IV. ovog rješenja).

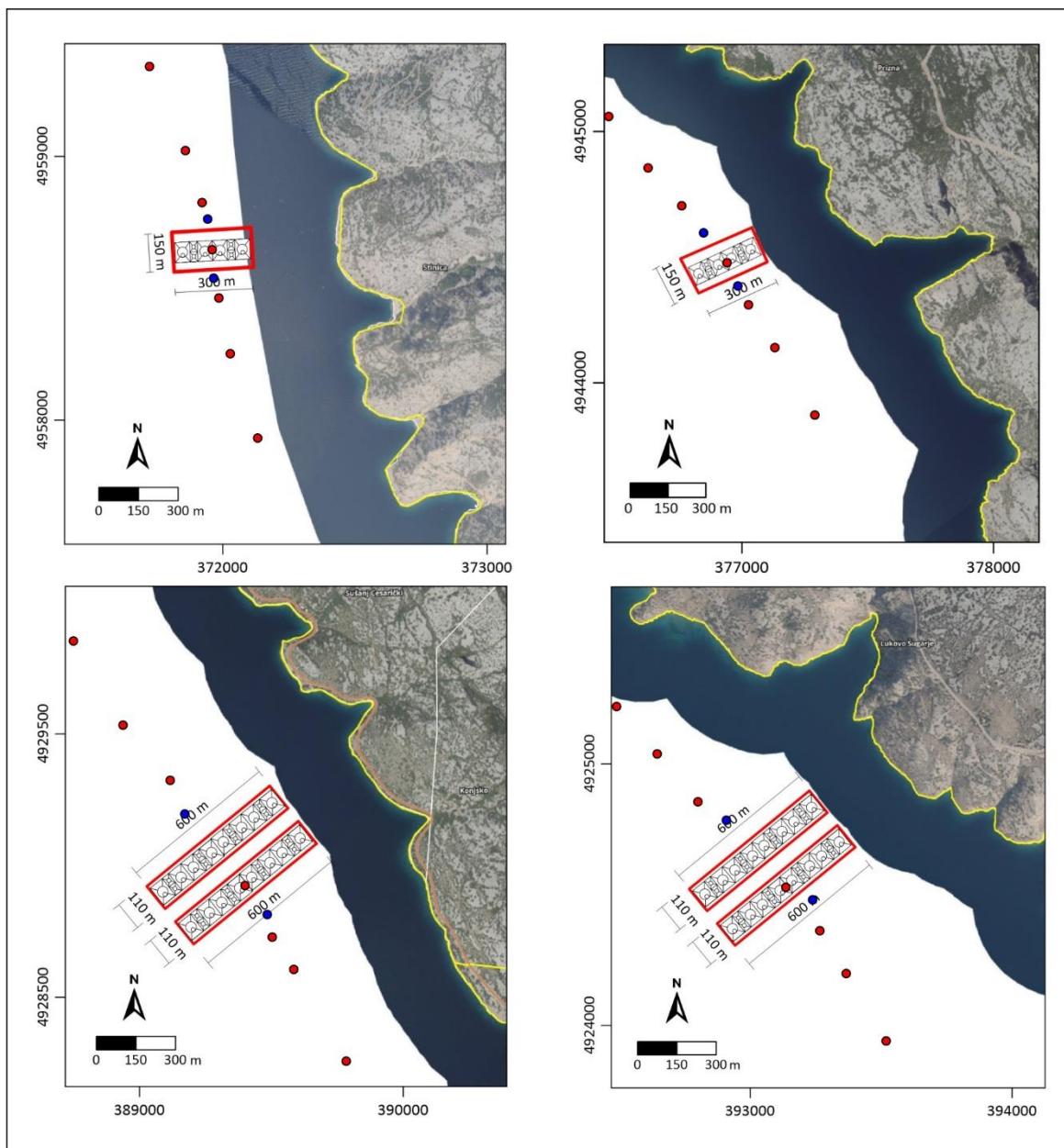
Rok važenja ovog rješenja propisan je u skladu sa člankom 92. stavkom 1. Zakona, dok je mogućnost produženja važenja ovog rješenja propisana u skladu s člankom 92. stavkom 4. Zakona (točka V. ovog rješenja).

Obveza objave ovog rješenja na internetskim stranicama Ministarstva utvrđena je člankom 91. stavkom 2. Zakona (točka VI. rješenja).

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo rješenje je izvršno u upravnom postupku i protiv njega se ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. Upravni spor pokreće se tužbom Upravnog судu u Rijeci, Erazma Barčića 5, u roku 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje navedenom upravnom судu neposredno u pisanim obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom odnosno dostavlja elektronički.

Prilog 1. Kartografski prikaz postaja za praćenje stanja okoliša

Prilog 2. Tablice koordinata (u HTRS96_Croatia_TM format) postaja praćenja stanja okoliša

CRVENE TOČKICE Uzorci sedimenta

V1	V1-1	V1-2	V1-3	V1-4	V1-5	V1-6	V1-7
X	371908,7792	371990,1913	371995,1394	372004,4527	372055,7954	372112,9455	372007,9587
Y	4959693,821	4959001,422	4958834,749	4958664,542	4958098,295	4957653,794	4958374,943
V2	V2-1	V2-2	V2-3	V2-4	V2-5	V2-6	v2-7
X	377019,6413	376873,8033	376720,8273	376260,2632	377126,7536	377084,4202	377190,2537
Y	4944426,608	4944545,542	4944682,689	4945089,116	4943786,268	4944124,935	4943458,184
V3	V3-1	V3-2	V3-3	V3-4	V3-5	V3-6	V3-7
X	389551,1629	389463,1094	389348,8092	388980,5084	389761,4885	389642,9549	389913,8888
Y	4929121,663	4929268,983	4929425,193	4929938,698	4928551,83	4928852,397	4928162,363
V4	V4-1	V4-2	V4-3	V4-4	V4-5	V4-6	V4-7
X	393168,1582	393044,043	392900,5327	392426,7969	393584,6236	393351,7548	393830,0799
Y	4924758,993	4924883,358	4925007,714	4925407,138	4924244,83	4924519,657	4923976,297

PLAVE TOČKICE Uzorci vode

Name_1	X	Y
VodaV1	372006,95548	4958547,53935
VodaV1	372004,75138	4958733,14823
VodaV2	376964,73130	4944479,05436
VodaV2	377123,85728	4944330,29803
VodaV3	389511,79283	4929185,16286
VodaV3	389618,15555	4929010,00834
VodaV4	393115,52793	4924807,53203
VodaV4	393284,86160	4924675,31496